

Det går an å bli noe annet enn tannlege

Foto: Kristin Wilberg

Et nytt skoleår er godt i gang, og i likhet med alle andre skoleår har mange skolefinke ungdommer tatt fatt på tannlegestudiet ved de tre lærestedene for odontologi i Norge. Samtidig har kanskje like mange, som senere ser for seg en jobb i Norge, begynt på det samme studiet ved et lærested i et annet land.

Diskusjonen om hvor mange tannleger vi trenger å utdanne for å dekke behovet for tannlegetjenester har vart en stund, og den fortsetter. Det synes vanskelig å trekke en entydig konklusjon.

Samfunnsøkonomisk er det uheldig hvis det offentlige finansierer for mange av landets dyreste studieplasser. Og det er dumt for den enkelte, som har valgt et yrke som kanskje altfor mange andre har valgt.

Som i så mange andre sammenhenger, i livet og læren, er det ingen som har fasiten før vi er der. I fremtiden.

Faktorer, konsekvenser og symptomer som gjør seg gjeldende er ganske mange. Tannhelsen er jevnt over blitt bedre enn den var. Noen grupper er kommet til, og noen består – der tannhelsen ofte er verre. Befolkningen blir eldre, vi lever lenger og beholder tennene lenger – blant annet som følge av bedre tannhelse. Estetisk tannbehandling øker, som følge av økt etterspørsel og økt tilbud. Hva som kom først, tilbudet eller etterspørselen er et annet spørsmål.

Tannlegene er mange, særlig i byene. Og det finnes ganske mange andre, tannpleiere, som kan gjøre en god del av jobben med å undersøke og utføre noe behandling. Hvem skal

få utføre disse enkle oppgavene? Det er en hyppig forekommende diskusjon. Og hvem skal gjøre de mer kompliserte tingene? Dét diskuteres også, stadig vekk: Er dette en spesialistoppgave, eller noe for allmennpraktikeren?

Så hvordan blir egentlig fremtiden, for de som starter studiet i disse dager?

Det kan vi selvsagt ikke vite. Og den vil ikke bli lik for alle, naturligvis. Samtidig ser vi noen tendenser.

Helseprofesjonene er, tradisjonelt, ikke påvirket av konjunkturer, i samme grad som mange andre profesjoner. Mye av behandlingen utføres, etter behov, og uavhengig av om det er gode eller dårlige tider. Og en kan kanskje også, med relativt stor grad av trygghet, si at det som defineres som estetisk tannbehandling er, og vil være, konjunkturstyrt. Vi koster det på oss i gode tider, og lar det være i dårlige tider.

Slik sett bør en person som velger å satse på tannlegeyrket og begynner på utdanningen i dag, og som kanskje, eller sannsynligvis, og i noen grad, må basere inntekten sin på estetisk behandling, også ta høyde for at det kan komme dårlige tider, med både lite å gjøre og kanskje til og med arbeidsledighet. Slik mange andre som velger yrke og utdanning må gjøre.

Det finnes ikke så mange yrker der en alltid er garantert å ha en jobb. Hvorfor skulle det være slik for tannleger?

Og er det så galt at det er konkurranse om jobbene? At en må skjerpe seg for å bli god, for da får en jobb. Det kommer vel pasientene til gode? Og det er vel som det skal være?

Samfunnsøkonomisk er det selvsagt uheldig, at det offentlige eventuelt finansierer for mange av landets kanskje aller dyreste studieplasser. Og det er dumt på individnivå, for den enkelte, som har valgt et yrke som kanskje altfor mange andre har valgt.

Det er da jeg får lyst til å si at det går an å velge noe annet.

Ellen Beate Dyvi – Ansvarlig redaktør